

Διλήματα τακτικής

Γ. Γιαννόπουλος

Από την στιγμή που «εκπονήθηκε» το πρόγραμμα σταθερότητας και μπήκε σε εφαρμογή, σαν κλάδος νοσοκομειακών γιατρών έχουμε να αντιμετωπίσουμε μια πολιτική πλήρους εγκατάλειψης του ΕΣΥ, απότοκος της οποίας είναι και η στάση του υπουργείου υγείας απέναντι στα ανοιχτά ζητήματα που μας αφορούν, όπως η υλοποίηση των προσλήψεων που προέβλεπε ο ν.3754, οι περικοπές των κονδυλίων για τις εφημερίες, οι μειώσεις αποδοχών.

Μέσα στο γενικότερο περιβάλλον ισοπέδωσης, η αντιπαράθεση με το υπουργείο και την κυβέρνηση αποκτά χαρακτηριστικά μετωπικής ρήξης, γεγονός που υπαγορεύει και την μορφή και την διάρκεια των αντιδράσεών μας...

Οι στόχοι μας είναι συγκεκριμένοι: 1. Άμεση υλοποίηση των 2000 προσλήψεων (υλοποίηση της κλαδικής συμφωνίας) 2. Ακύρωση των περικοπών των αποδοχών μας 3. Αύξηση των κονδυλίων για τις εφημερίες του 2010. Στόχοι ενταγμένοι σε μια συνολικότερη προσπάθεια υπεράσπισης του ΕΣΥ.

Η ανάγκη για αποτελεσματική διεκδίκηση των παραπάνω στόχων μέσα σε ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες, δημιουργεί εκ των πραγμάτων εύλογους προβληματισμούς γύρω από τις πιο ενδεδειγμένες μορφές διεκδίκησης, με άλλα λόγια γύρω από τις επιλογές της τακτικής μας.

Α) Πριν αναφερθώ σε ουσιώδη κατά την γνώμη μου διλήματα τακτικής, θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα δευτερεύον ζήτημα που αφορά στην μορφή **επίσχεσης** των ειδικευομένων. Πολύ σωστά το ΓΣ της ΟΕΝΓΕ, κάλεσε σε επίσχεση πανελλαδικά (για την πληρωμή των δεδουλευμένων), και συγκεκριμένα σε «επίσχεση από τις τακτικές δραστηριότητες». Σε πολλά νοσοκομεία όμως, το κάλεσμα αυτό τροποποιήθηκε και μορφοποιήθηκε σαν αποχή των ειδικευομένων και από την εφημερία. Η «τροποποίηση» αυτή, που έχει αρχίσει να γίνεται από το 2008 και έχει δημιουργήσει αρκετές διαφωνίες, μέχρι και τριβές, στηρίχθηκε - και εξακολουθεί να στηρίζεται - στην γνωμοδότηση του δικηγόρου κ. Μιχαήλ. Κατά την γνώμη μου, η πρακτική εφαρμογή που έχει προκύψει σαν αποτέλεσμα της γνωμοδότησης (μη προσέλευση των ειδικευομένων στην εφημερία ενώ παραμένουν γραμμένοι στη λίστα εφημερευόντων), οφείλεται σε μια **μαζική παρεξήγηση**: Στην γνωμοδότηση αναφέρεται συγκεκριμένα ότι « η επίσχεση μπορεί να γίνει και από την εφημερία, αφού κλπ, κλπ» (ποτέ δεν κατάλαβα γιατί η απόφαση αυτή διατυπώνεται στην παράγραφο που αφορά μόνο στους ειδικευόμενους,

ενώ επιχειρηματολογεί για το ότι η εφημερία πρέπει να νοηθεί σαν κανονική εργασία κλπ...) Και παρακάτω: « οι ειδικευόμενοι δικαιούνται να μη συμμετέχουν στο προσωπικό ασφαλείας»...Εδώ ακριβώς βρίσκεται η παρεξήγηση. **ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ.** Όλοι γνωρίζουμε ότι από τότε που ιδρύθηκε η ομοσπονδία (1986), ανακοινώνει στην αρχή κάθε χρόνου ότι προσωπικό ασφαλείας είναι οι εφημερεύοντες. Ποιοι είναι όμως προσωπικό ασφαλείας σε μια κινητοποίηση που κάποιοι δικαιούνται να απέχουν από την εφημερία; Προφανώς η ομοσπονδία και οι κατά τόπους ενώσεις έχουν υποχρέωση να ανακοινώσουν άλλο προσωπικό ασφαλείας , αφού αυτό που είχαν ανακοινώσει δεν ισχύει ! (είναι περίεργο που εδώ και 2 χρόνια δεν ζητήθηκε αποσαφήνιση από τον κ. Μιχαήλ για το ζήτημα αυτό....). Αν για παράδειγμα μια μέρα, σε ένα νοσοκομείο η λίστα εφημερευόντων έχει 70 άτομα, σε περίπτωση που κάποιοι (πχ 40 γιατροί) αρνηθούν να εφημερεύσουν, η ένωση έχει υποχρέωση να ανακοινώσει άλλο προσωπικό ασφαλείας (θα είναι οι 30 που απομένουν; - θα αντικατασταθούν τα 40 ονόματα από κάποια άλλα 40 ή λιγότερα ονόματα;) . Όσοι-ες ανακοινωθούν σαν προσωπικό ασφαλείας είναι υποχρεωμένοι να εφημερεύσουν. Είναι αδιανόητο κάποιος να παραμένει γραμμένος σε λίστα προσωπικού ασφαλείας και να μη προσέρχεται (!) (πουθενά η γνωμοδότηση δεν γράφει κάτι τέτοιο). Υποστήριζα και συνεχίζω να υποστηρίζω την άποψη ότι η επίσχεση είναι το μοναδικό πρόσφορο μέσο πάλης όταν οφείλονται δεδουλευμένα, αλλά πρέπει να αφορά στις τακτικές λειτουργίες του νοσοκομείου (και η εφημερία να παραμένει ως έχει). Την ίδια άποψη έχουν και αρκετοί άλλοι συνάδελφοι. Από την στιγμή όμως που αυτή η άποψη δεν γίνεται δεκτή στις συνελεύσεις, και επιλέγεται η επίσχεση και από την εφημερία , ισχυρίζομαι ότι κάθε τμήμα, σε συνεννόηση με την τοπική ένωση (τριμελή επιτροπή κλπ) πρέπει να αλλάξει την λίστα εφημερευόντων και να την καταρτίζει με γιατρούς που υποχρεούνται ή επιθυμούν να εφημερεύσουν (προσωπικό ασφαλείας) για όσο διάστημα διαρκεί η επίσχεση. Κανείς δεν μπορεί να σφυρίζει αδιάφορα απέναντι σ' αυτό...Υπάρχει άλλη γνώμη; Αν δεν υπάρχει γιατί επιτέλους δεν γίνεται κάτι;

B) Μια άλλη κίνηση που γίνεται συχνά σε αρκετά νοσοκομεία ή ενώσεις, σαν μορφή αντίδρασης απέναντι στο ενδεχόμενο **μη πληρωμής** εφημεριών που τρέχουν (όχι δεδουλευμένων) είναι να μειώνουμε εμείς οι ίδιοι τον αριθμό εφημεριών ανά γιατρό (« αφού υπάρχει ενδεχόμενο να μη πληρωθούμε τις εφημερίες, δεν εφημερεύουμε, δεν καταθέτουμε προγράμματα, δεν καταθέτουμε πρόγραμμα για όλο το μήνα κλπ κλπ»). Δεν είναι σίγουρο ότι αυτή είναι η ενδεδειγμένη αντίδραση όταν θέλεις να πληρωθείς στο ακέραιο αυτό που θα δουλέψεις. Μειώνοντας μόνος σου τις ώρες εργασίας (αν

μπορείς τελικά να το κάνεις - μέχρι τώρα δεν το έχουμε κάνει) είναι σαν να απεμπολείς μόνος σου το δικαίωμα να διεκδικήσεις να πληρωθείς ! Ουσιαστικά προεξοφλείς από μόνος σου την μείωση των αποδοχών σου!

(αφού ενδέχεται να μου κόψεις χρήματα, τα κόβω μόνος μου και έχω και την ... αξιοπρέπειά μου!). Ας σκεφτούμε και το ενδεχόμενο να αντιδρούσαμε διαφορετικά: υλοποιούμε τα προγράμματα (που έτσι κι αλλιώς τα θεωρούμε σαν ελάχιστα) και σε περίπτωση μη πληρωμής, διεκδικούμε δυναμικά να πληρωθούν . Φαίνεται πιο λογικό....

Ας μη ξεχνάμε ακόμα ότι στη συγκυρία που διανύουμε η ακεραιότητα των εφημεριακών προγραμμάτων αποτελεί σημείο αντιπαράθεσης με την κυβέρνηση...

Γ) Η κίνηση του να μειώσουμε μόνοι μας τις εφημερίες, πολλές φορές εντάσσεται σε μια λογική πίεσης για την υλοποίηση της σύμβασης (αυτή την λογική εξυπηρετούν και οι τελευταίες αποφάσεις του ΓΣ της ΟΕΝΓΕ για 4 εφημερίες ανά γιατρό - χωρίς μείωση του αριθμού των εφημερευόντων κάθε ημέρας). Η στόχευση αυτής της τακτικής (υλοποίηση συμφωνημένων) δεν πρέπει να συγχέεται με την επιδίωξη να πληρωθούμε στο ακέραιο τα προγράμματα εφημερίας ...Συχνά γίνεται αυτή η **σύγχυση** και τελικά δεν έχουμε καθαρό τη επιδιώκουμε με μια συγκεκριμένη κίνηση . (η εμπειρία λέει ότι πολλοί συνάδελφοι δεν αντιλαμβάνονται την τακτική αυτή σαν πίεση για την υλοποίηση της σύμβασης, αλλά την εκλαμβάνουν σαν αντίδραση στο ενδεχόμενο μη πληρωμής....)

Η τακτική αυτή (4 εφημερίες) ενώ έχει ένα σημαντικό πλεονέκτημα (αναδεικνύει την αφερεγγυότητα και την ασυνέπεια του υπουργείου), έχει ταυτόχρονα και ένα μειονέκτημα : δεν αποσαφηνίζει την στάση μας στο τοπίο της «επόμενης μέρας». Ας υποθέσουμε ότι ένα πρόγραμμα εφημερίας - με 4 εφημερίες ανά γιατρό- λήγει στις 15 του μήνα. Τι κάνουμε από τις 16 και μετά; Θα εφημερεύσουμε με «εντέλεσθε»; Θέλουμε να γίνει αυτό; Υπάρχει πρακτική διαφορά στο να εφημερεύεις με «εντέλεσθε»; (υπάρχουν πολλοί που λένε ότι ο εξαναγκασμός σε εφημερία- ένα είδος επιστράτευσης- πιέζει γιατί δημιουργεί πολιτικό κόστος στην κυβέρνηση , υπάρχουν άλλοι που λένε ότι η κίνηση των 4 εφημεριών λειτουργεί ουσιαστικά σαν απειλή αποτελεσματικά και δεν θα χρειαστεί να φτάσουμε στις 16 του μήνα με διλήμματα). Μηνύουμε τον «εντολέα» ή απειλούμε με μήνυση (για εξαναγκασμό σε παράνομη εργασία); Ποιος είναι ο σκοπός της μήνυσης; Να μην υπάρξει πρόγραμμα εφημερίας από τις 16 και μετά; Θα αρνηθούμε να πάμε αν υπάρξει εντολή; Τι κάνουμε αν δεν υπάρξει εντολή ; Ζητάμε από τους διευθυντές να κλείσουν τα τμήματα;

Όλα αυτά μοιάζουν ασαφή και λίγο ως πολύ δύσκολο ή και ακατόρθωτο να πάρουν συγκεκριμένη πρακτική μορφή και δημιουργούν τελικά μια αίσθηση

αδιέξοδου που την εισπράτουμε περισσότερο εμείς οι ίδιοι παρά η κυβέρνηση (αφού οι πίεση ανακυκλώνεται μέσα στα νοσοκομεία, ανάμεσα σε μας, τους διευθυντές και τις διοικήσεις- αν υπάρχουν και αν ενδιαφέρονται...)

Δ) Μπορούμε να ξεμπλέξουμε αυτό το κουβάρι ; Μπορούμε να διαμορφώσουμε μια τακτική διεκδίκησης διαφορετικών στόχων χωρίς αντιφατικές μεταξύ τους μεθοδεύσεις;

Η πρότασή μου (που την καταθέτω με πλήρη ...αβεβαιότητα για την ορθότητά της) στηρίζεται σε μια εκτίμηση για το πολύ πρόσφατο παρελθόν: Η εκτίμηση αυτή είναι ότι η προηγούμενη κυβέρνηση και ο Αβραμόπουλος αναγκάστηκαν να έλθουν σε διαπραγμάτευση με μας πιεζόμενοι κυρίως από ένα γεγονός. Το γεγονός αυτό ήταν ότι οι επίτροποι δεν υπέγραψαν τα εντάλματα γιατί ήταν αντίθετα με την νομοθεσία. Αυτό (η μη δυνατότητα πληρωμής) δημιούργησε νομικό αδιέξοδο στην κυβέρνηση .

Υπάρχει τρόπος να δημιουργήσουμε και πάλι παρόμοιο νομικό αδιέξοδο στην νέα κυβέρνηση, από την στιγμή που η σύμβαση έχει λήξει;

Πιστεύω πως ναι, και ο τρόπος αυτός είναι ο εξής: πραγματοποιούμε κανονικά τα πλήρη προγράμματα εφημερίας (όπως τα διαμορφώνουν τα επιστημονικά συμβούλια κλπ) και μαζί με την κατάθεση του προγράμματος δηλώνουμε ταυτόχρονα ότι οι πέραν των 4 εφημερίες πραγματοποιήθηκαν χωρίς την συναίνεσή μας («εξαναγκαστήκαμε σε παράνομη υπερεργασία λόγω κοινωνικών αναγκών κλπ κλπ»).

Ας θυμηθούμε εδώ ότι η απόφαση του ελεγκτικού συνεδρίου-Ιούλιος 2008- έλεγε πως για να πληρωθούν οι παραπάνω ώρες εργασίας πρέπει να υπάρχει η συναίνεση των γιατρών. Συνεπώς, αν υπάρχει μια τέτοια δική μας δήλωση (πραγματοποίηση χωρίς συναίνεση) οι επίτροποι δεν θα μπορούν να εγκρίνουν τα εντάλματα και οι εφημερίες δεν θα μπορούν να πληρωθούν... Αυτό θα δημιουργήσει αφόρητη πίεση στο υπουργείο και θα το φέρει σε αδιέξοδο. Το αδιέξοδο αυτό μπορεί να λυθεί μόνο νομοθετικά (δηλ. με νέα σύμβαση, άρα και υλοποίηση της προηγούμενης) .

Με την κίνηση αυτή (που πρέπει να γίνει **πανελλαδικά**) μεταθέτουμε την αντιπαράθεση αποκλειστικά σε κεντρικό επίπεδο και ξεφεύγουμε από τις καθημερινές τοπικές τριβές που μας ταλανίζουν στην καθημερινότητα του νοσοκομείου (τι προγράμματα θα φτιάξουμε, ποιος θα τα φτιάξει, ποιος θα τα υλοποιήσει, ποιος θα κάνει μήνυση σε ποιον, τι θα γίνει μετά τις 16 του μήνα κοκ) . Ταυτόχρονα διαμορφώνουμε ξεκάθαρη στάση απέναντι στην εφημερία (θεωρούμε τα προγράμματα αναγκαία , γι αυτό και παράνομα τα υλοποιούμε). Έτσι εξυπηρετείται και ο στόχος της πληρωμής των εφημεριών στο ακέραιο και ο στόχος της πίεσης για υλοποίηση των συμφωνημένων . Για να πληρωθούν οι εφημερίες (που πραγματοποιήσαμε) πρέπει να αρθεί η παρανομία...

Ε) Μέσα στην τρέχουσα συγκυρία των οικονομικών περικοπών και του αγώνα να τις αποτρέψουμε, μπορεί να τεθεί από εμάς θέμα **προτύπου εφημέρευσης** (επονομαζόμενο και θέμα «εξορθολογισμού»); Σαφώς ναι.

Ας μη ξεχνάμε ότι το ζήτημα αυτό αποτελεί εδώ και χρόνια δικό μας αίτημα. Οι κυβερνήσεις δεν θέλουν εξορθολογισμό. Θέλουν προσαρμογή των προγραμμάτων εφημερίας στα ήδη προϋπολογισμένα κονδύλια. Εμείς θέλουμε προγράμματα εφημερίας διαμορφωμένα με βάση τις πραγματικές ανάγκες...

Μπορούμε λοιπόν να πάρουμε εμείς την πρωτοβουλία και να θέσουμε θέμα προτύπου εφημέρευσης. Ενός προτύπου που αφού συμφωνηθεί ανάμεσα στην ΟΕΝΓΕ και το υπουργείο και αφού κοστολογηθεί, θα δεσμευτεί η κυβέρνηση ότι θα το χρηματοδοτεί στο ακέραιο. Δεν έχουμε να φοβηθούμε τίποτα απ' αυτό.

Ήδη ανάμεσά μας έχουν αρχίσει να ακούγονται φωνές για «δίκαιη κατανομή των περικοπών» και σχόλια για «συναδέλφους που κάθονται και πληρώνονται» κλπ κλπ. Σωστό είναι να λέμε ότι δεν πρέπει να δημιουργούνται αντιθέσεις μεταξύ μας, αλλά πρέπει να παρθούν και πρωτοβουλίες έτσι ώστε η σημερινή κατάσταση να αλλάξει: η κυβέρνηση να πληρώνει με βάση τις ανάγκες και οι γιατροί να πληρώνονται με βάση αυτό που προσφέρουν. Δεν υπάρχει επιχείρημα υπέρ του ότι αυτό δεν πρέπει να τεθεί σήμερα.

ΣΤ) Τέλος, υπάρχει ανάγκη να προβληματιστούμε περισσότερο πάνω στις **μορφές πάλης** που θα στηρίξουν την τακτική μας. Απέναντι στην πρωτοφανή επίθεση που δέχονται τα κοινωνικά μας δικαιώματα, και έχοντας ήδη διανύσει μια αρκετά μακρόχρονη περίοδο κινητοποιήσεων, δεν δικαιούμαστε να σκύψουμε το κεφάλι απογοητευμένοι. Οφείλουμε να εντείνουμε τις κινητοποιήσεις με νέες μορφές που θα δημιουργούν σοβαρό πολιτικό αντίκτυπο. Δηλαδή με **εξωστρεφείς μαζικές εκδηλώσεις** (πορείες, καταλήψεις κλπ) και με **κλείσιμο νοσοκομείων**. Οι μορφές αυτές είναι δύσκολες γιατί χρειάζονται μαζική συμμετοχή και προσωπική αφιέρωση. Όμως, δεν υπάρχει άλλος δρόμος....

Πάτρα, Απρίλης 2010